

Labklājības ministrija

Bērna mājas modeļa attīstība Latvijā

Liene Kauliņa-Bandere

Bērnu un ģimenes politikas departaments

28.08.2019.

Labklājības ministrija

Starpinstitūciju sadarbība kā veiksmīgs instruments problēmsituācijas risināšanai

Starpinstitūciju sadarbības mērķis - nodrošināt pēc iespējas labāku palīdzību riska grupas bērniem un viņu vecākiem, tai skaitā uzlabojot veicamo preventīvo pasākumu kvalitāti

Starpinstitūciju sadarbībā problēmsituācijas risināšanai ir svarīgi izvirzīt vienotus **mērķus**, savlaicīgi, koordinēti un regulāri sadarboties ar iesaistītajām institūcijām.

Labklājības ministrija

EEZ projekts

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.-2021. gada perioda līdzfinansētā programma "Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana"

Programmas darbības jomas ir Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana un vardarbība ģimenē un ar dzimumu saistīta vardarbība.

Lai sasniegtu mērķi tiks īstenoti vairāki projekti, kā viens no tiem:

Atbalsts Barnahus ieviešanai Latvijā (Labklājības ministrija).

Labklājības ministrija

EEZ projekta koncepcija

Mērķis - Pilnveidota bērnu aizsardzības sistēma

Apmācīti darbinieki – 200

Īstenotas informētības veicināšanas kampaņas – 2

Izveidotas un pielāgotas telpas (saskaņā ar t.s. Eiropas Barnahus kvalitātes standartiem)

Attīstīts multidisciplinārais starpinstitutionālais pakalpojumu modelis bērniem, kas cietuši no vardarbības

Pilnveidoti nacionālās politikas dokumenti un normatīvie akti

Ilgtermiņa: 5 gadi

Labklājības ministrija

EEZ projekta pamatnosacījumi

Projekta ilgums – 42 mēneši, līdz 31.12.2024.

Starptautiskais partneris - Islandes valdības Bērnu tiesību aizsardzības aģentūra

Bērnu klīniskās universitātes slimnīca – nacionālā līmeņa sadarbības partneris (projekta īstenošanas vieta)

Sadarbība ar Valsts policiju, «Centrs Dardedze» u.c.

Viena no projekta aktivitātēm tiks veikta sadarbībā ar OECD

Labklājības ministrija

Bērnu mājas (Barnahus) koncepts

„Bērnu māja” (starptautiski pazīstamais nosaukums „Barnahus”) ir starpdisciplinārs un starpinstitucionāls rīcības modelis darbam ar cietušajiem bērniem un bērniem – vardarbības lieciniekiem.

Bērnu mājas mērķis ir nodrošināt saskaņotu rīcību vardarbībā cietušo bērnu labā un sniegt veselības, sociālo un tiesisko atbalstu.

Barnahus modelis palīdz starpdisciplinārā veidā risināt cietušo bērnu situācijas, piedāvājot cietušajam bērnam daudzējādu pakalpojumu kopumu bērniem piemērotās telpās un “zem viena jumta”.

Labklājības ministrija

Bērnu mājas mērķgrupa

Bērnu mājas mērķa grupa ir no noziedzīgiem nodarījumiem cietušie 0-17 gadus veci bērni un viņu ģimenes.

Mērķa grupa aptver:

- 1) seksuālās vardarbības (dzimumnoziegumu) upurus
- 2) fiziskas ļaunprātīgas apiešanās upurus
- 3) vardarbības ģimenē upurus
- 4) arī bērnus, kuri ir cietuši no iedraudzināšanas tiešsaistē (angļu val.: *online grooming*) un ar internetu saistītas seksuālas vardarbības, un bērnus, kuri ir pamudināti vai piespiesti iesaistīties seksuālā darbībā.

Pakalpojuma sekundārā mērķa grupa ir šādu bērnu nevardarbīgie vecāki vai citi aprūpētāji.

Labklājības ministrija

Bērnu mājas ietvars

Bērna māja

Medicīniskā apskate/novērtēšana <i>lai iegūtu informāciju par bērnu, kas nepieciešama izmeklēšanai, kā arī, lai iegūtu informāciju par bērnu, kas nepieciešama bērna aizsardzībai, aprūpei</i>	Viena kopīga saruna ar bērnu (nevis daudzas sarunas): - Izmeklēšanas intervija kriminālprocesā; - vai sociālā dienesta, bāriņtiesas (?) veikta saruna ar bērnu, ja nav kriminālprocesa <i>lai uzzinātu no bērna informāciju, kas nepieciešama izmeklēšanai, bērna aizsardzībai, rehabilitācijai; saruna ar bērnu tiek tehniski fiksēta, lai nebūtu jāatkārto; sarunai/intervijai ar bērnu tiek izmantota vienota metodoloģija jeb NICHD protokols</i>	Palīdzība (terapija) cietušajam bērnam/sociālā rehabilitācija <i>atbalsta pasākumi bērnam – sociālās rehabilitācijas veidā; arī pēc izmeklētāja un citu speciālistu pieprasījuma psihologs sagatavo informāciju kompetentajām institūcijām, kas iegūta, veicot bērna rehabilitāciju</i>
Atbalsta pasākumi un konsultācijas ģimenei	Speciālistu konsultēšana un informēšana	Speciālistu izglītošana, apmācības un pētniecība
- Bērna mājā ir bērniem draudzīga vide/telpas (ārpus policijas iecirkņa). - Bērna mājā, lai speciālisti koordinētu savu rīcību un apmainītos ar informāciju, tiek rīkotas starpinstitucionālas un starpdisciplināras sanāksmes (pirms un pēc sarunas ar bērnu; citā laikā pēc nepieciešamības).		

Labklājības ministrija

Bērnu mājas starpdisciplinārā komanda

- starpdisciplināra komanda, lai nodrošinātu vienotu un saskaņotu rīcību un ievērotu bērna un viņa ģimenes vajadzības vardarbības vai aizdomu par vardarbību gadījumos
- mērķis – mazināt sekundāro viktimizāciju/ otrreizējo traumu
- pakalpojumi un speciālisti atrodas «zem viena jumta»: tiesībsargājošas iestādes, bērnu tiesību aizsardzība, sociālā rehabilitācija cietušajiem, tiesu ekspertīzes, medicīnas pakalpojumi, interešu pārstāvība tiesā
- speciālistu izglītošana, sabiedrības informēšana

Labklājības ministrija

Ieguvumi

- Pratināšana notiek ārpus policijas telpām
- Bērnam un viņa vecākiem nav jāvēršas daudzās dažādās iestādēs un nav jārunā ar daudziem speciālistiem
- Secīgas procedūras (piemēram, patlaban joprojām bērnu pratinā pēc tam, kad ir beidzies rehabilitācijas process)
- Labāki pratināšanas rezultāti (nav vienota veida, kā bērnu pratinā, un to var darīt jebkurš procesa virzītājs, kurš apguvis 40 st. bērnu tiesību kursu)
- «Atbalsta punkts» speciālistiem (speciālistiem ne vienmēr ir skaidrs, kas un kā jādara, ja identificē vardarbību)
- Ātrākas un bērnam draudzīgākas tiesu ekspertīzes (uz tiesu medicīnas ekspertīzēm un tiesu psiholoģiskām ekspertīzēm ir rindas; tās notiek bērnam nedraudzīgos apstākļos)

Labklājības ministrija

Virsmērķis

Nodrošināt, lai cietušais bērns un viņa ģimene saņemtu savlaicīgu un kvalitatīvu tieši viņu situācijai un individuālajām vajadzībām nepieciešamo atbalstu

Prevencijas nozīme un aktualizēšana

Labklājības ministrija

Paldies par uzmanību!

www.lm.gov.lv

Twitter: @Lab_min

<https://www.facebook.com/labklajibasministrija>

Flickr.com: Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba

Izmantotie attēli no: www.godagimene.lv

